

ภาคผนวก

ผนวก ก

ประวัติความเป็นมาของบัตรเครดิต

ประเทศที่คิดค้นและนำบัตรเครดิตมาใช้เป็นประเทศแรก คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ.1914 (พ.ศ.2457) โดย บริษัท เยอเนอรัลปีโตรเลียม คอร์ปอเรชั่น ออฟแคลิฟอร์เนีย (ปัจจุบันคือ บริษัท โมบิลออยล์ จำกัด) ได้ออกบัตรเครดิตชนิดหนึ่งแก่พนักงานของบริษัทและลูกค้าของตน บางรายที่ได้รับเลือกสรรแล้ว ให้ใช้บัตรดังกล่าวแทนเงินสดได้ โดยสามารถนำไปใช้ชำระค่าน้ำมันเชื้อเพลิง แต่ใช้ได้เฉพาะในกลุ่มของตนเองเท่านั้น นำไปใช้กับบุคคลอื่นไม่ได้ และบัตรเครดิตฉบับแรกนี้มีลักษณะเป็นเหรียญโลหะ

ต่อมา ในปี ค.ศ. 1920 บริษัท ที่จำหน่ายน้ำมัน ก็ได้ออกบัตรในทำนองนี้ให้แก่ลูกค้า เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก และต่อมา ได้รับความนิยมมากขึ้น ก็มีการขยายตัวของ การออกบัตรเครดิต ไปใช้ซื้อสินค้าและบริการในสินค้าอื่น ๆ มากขึ้น

ในปี ค.ศ.1950 (พ.ศ.2493) นายแฟรงค์ แมคนามารา (Frank Mc. Namara) นักธุรกิจชาวนิวยอร์ก ได้รับประทานอาหารเย็นที่ภัตตาคารแห่งหนึ่ง แล้วลืมพกกระเป๋าเงินติดตัวไป จึงไม่มีเงินชำระค่าอาหาร ต้องโทรศัพท์ให้ภรรยาโอนเงินไปให้ จากเหตุการณ์นี้เอง ทำให้เขาคิดว่า จำจะมีบัตรพิเศษใช้แทนเงินได้ เขาจึงนำความคิดนี้ไปหารือกับนาย ราล์ฟ ชไนเดอร์ (Ralph Schneider) ทนายความที่ปรึกษาของเขาว่าวิธีการดังกล่าวจะมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด และในที่สุด ทั้งสองจึงได้จัดตั้ง บริษัท ไดเนอร์ส คลับ (Diners Club) ออกบัตรเครดิต Diners Club ประเภทชาร์จ์การ์ดเพื่อใช้ในการซื้อสินค้าและบริการแทนการชำระด้วยเงินสดขึ้นเป็นครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกให้สมาชิกใช้จ่ายในร้านอาหาร 27 แห่งในนิวยอร์ก มีลูกค้าเริ่มแรกจำนวน 200 ราย ซึ่งคำว่า Diners นั้นก็มาจากคำว่า Dinner ที่แปลว่า อาหารเย็นนั่นเอง

ต่อมา ได้มีบริษัทเอกชนอีกหลายบริษัท ได้ออกบัตรเครดิต โดยในปี ค.ศ.2501 บริษัท อเมริกันเอ็กซ์เพรส จำกัดได้ออกบัตรเครดิต อเมริกัน เอ็กซ์เพรส และต่อมาใน พ.ศ.2502 ธนาคารอเมริกัน จำกัด (Bank of America) ออกบัตรเครดิต ชื่อ Bank Americard ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น "VISA CARD" และต่อมาปี พ.ศ. 2509 กลุ่ม Inter Bank ในสหรัฐอเมริกา ได้ออกบัตรเครดิตชื่อ MASTER- CHARGE ซึ่งต่อมา เปลี่ยนเป็น "MASTER CARD"

ประวัติความเป็นมาของบัตรเครดิตในประเทศไทย

สำหรับประเทศไทยเริ่มมีการใช้บัตรเครดิตครั้งแรกเกิดขึ้นจากผลกระทบของการขยายตัวของธุรกิจบัตรเครดิตจากต่างประเทศ จากการทำที่ชาวต่างชาตินำบัตรเครดิตเข้ามาใช้ตาม

ธุรกิจบัตรเครดิตได้มีการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลามากกว่า 40 ปี ซึ่งประกอบด้วย การเข้ามาของบริษัทผู้ดำเนินธุรกิจบัตรเครดิตและสาขาของธนาคารจากต่างประเทศ การก่อตั้งธุรกิจบัตรเครดิตโดยธนาคารพาณิชย์ในประเทศและบริษัทประกอบธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน รวมถึงการเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรธุรกิจบัตรเครดิตจากต่างประเทศเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและได้มีการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลต่อสภาพธุรกิจบัตรเครดิตในปัจจุบัน รายละเอียดสรุปตามตาราง

ตารางแสดงความเป็นมาของธุรกิจบัตรเครดิตในประเทศไทย พ.ศ. 2512-2550

ปี พ.ศ.	เหตุการณ์
2512	บริษัท ไดเนอร์สคลับ (ประเทศไทย) จำกัด ออกบัตรเครดิตครั้งแรกโดยเรียกว่า บัตรไดเนอร์สคลับ
2513	ธนาคารพาณิชย์อเมริกา (Bank of America) ในประเทศไทยได้นำบัตรเครดิต Bank America card มาให้บริการในประเทศไทย
2515	ธนาคารกสิกรไทย (มหาชน) จำกัด ร่วมกับธนาคารศรีนคร (มหาชน) จำกัด ออกบัตรชื่อ บัตรเครดิตอเนกประสงค์ เป็นบัตรเครดิตแรกที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ของไทย ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2515 กำหนดให้ธุรกิจบัตรเครดิตเป็นธุรกิจที่ต้องได้รับอนุญาต
2517	ธนาคารกสิกรไทย (มหาชน) จำกัด ได้รับสิทธิให้เป็นตัวแทน (Franchisee) ในการออกบัตรมาสเตอร์การ์ด (Master card)
2521	ธนาคารกสิกรไทย (มหาชน) จำกัด ออกบัตรเครดิตของตนเอง ชื่อ บัตรเครดิตธนาคารกสิกรไทย และธนาคารศรีนคร (มหาชน) จำกัด ออกบัตรเครดิตที่มีชื่อเรียกว่า บัตรอเนกประสงค์ ธนาคารศรีนคร ถือว่าเป็นการเริ่มต้นการแข่งขันการทำธุรกิจบัตรเครดิตขึ้นในประเทศไทย
2522	ธนาคารกสิกรไทย (มหาชน) จำกัด ร่วมเป็นสมาชิกของบริษัทวีซ่า อินเตอร์เนชั่นแนล ได้รับสิทธิในการเป็นตัวแทนออกบัตรวีซ่าในประเทศไทยและได้รับสิทธิในการหาร้านค้ารับบัตรในประเทศไทย
2524	บริษัท ซีทาว์ จำกัด บริษัท อเมริกันเอ็กซ์เพรส จำกัด และธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ร่วมทุนกันตั้ง บริษัท อเมริกันเอ็กซ์เพรส (ประเทศไทย) จำกัด ออกบัตรเครดิตอเมริกันเอ็กซ์เพรส ธนาคารไทยพาณิชย์ (มหาชน) จำกัด เข้าเป็นสมาชิกของบริษัทวีซ่า อินเตอร์เนชั่นแนล นำบัตรวีซ่ามาให้บริการ สามารถออกบัตร และหาร้านค้ารับบัตรวีซ่าได้
2525	ธนาคารไทยพาณิชย์ (มหาชน) จำกัด ได้ร่วมทำการรับและออกบัตร มาสเตอร์ การ์ด

แสดงความเป็นมาของธุรกิจบัตรเครดิตในประเทศไทย พ.ศ. 2512-2550 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	เหตุการณ์
2526	ซีทีคอร์ป บริษัทแม่ของ ธนาคารซีทีแบงก์ ได้ซื้อกิจการ บริษัทไดเนอร์ส คลับ จำกัด ในประเทศต่างๆรวมถึงประเทศไทยด้วย
2527	ธนาคารกสิกรไทย (มหาชน) จำกัด นำบัตรวีซ่ามาให้บริการ
2528	ธนาคารทหารไทย (มหาชน) จำกัด เข้าเป็นสมาชิกของบริษัทวีซ่า อินเตอร์เนชั่นแนล นำบัตรวีซ่ามาให้บริการ สามารถออกบัตร และหาร้านค้ารับบัตรวีซ่าได้
2530	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา (มหาชน) จำกัด ได้นำบัตรวีซ่ามาให้บริการ
	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ออกบัตรโพธิ์เงินโพธิ์ทอง สำหรับการใช้ภายในประเทศ และร่วมมือกับ Japan Credit Bureau ของญี่ปุ่นออกบัตรเครดิต เจซีบี และร่วมมือกับองค์กรต่างๆประมาณ 60 แห่ง ออกบัตรร่วม (Affinity) เช่น บัตรเครดิตจิ มทอมสัน บัตรกอล์ฟการ์ด
2531	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ออกบัตรเครดิตภายใต้ชื่อของธนาคาร โดยมุ่งกลุ่มลูกค้า 3 ระดับ คือลูกค้ารายได้ปานกลางกับลูกค้ารายย่อยที่มีเงินฝากกับธนาคาร และกลุ่มลูกค้าระดับสูงและบัตรผู้นำ
2533	ธนาคารมหานคร (มหาชน) จำกัด ธนาคารนครหลวงไทย (มหาชน) จำกัด ธนาคารทหารไทย (มหาชน) จำกัด ธนาคารสหธนาคาร (มหาชน) จำกัด ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ (มหาชน) จำกัด และธนาคารศรีนคร (มหาชน) จำกัด ร่วมมือกันออกบัตรเครดิตขวัญนคร เพื่อขยายเครือข่ายการให้บริการร้านค้าและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับธนาคารใหญ่ และในปีนั้นธนาคารซีทีแบงก์ได้ออกบัตรเครดิตร่วมกับวีซ่า
	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ออกบัตรเครดิตกรุงไทย มีกลุ่มเป้าหมายเป็นข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ
	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ออกบัตรเครดิตชื่อ บัตรเครดิตธนาคารกรุงศรีอยุธยา และมีบัตรระหว่างประเทศ คือ บัตรวีซ่า และมาสเตอร์การ์ด และออกบัตร Master Card Lady's สำหรับสุภาพสตรี และออกบัตรร่วมกับบริษัทประกันชีวิตศรีอยุธยา และบริษัทเอสไอ

แสดงความเป็นมาของธุรกิจบัตรเครดิตในประเทศไทย พ.ศ. 2512-2550 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	เหตุการณ์
2535	ธนาคารซีทีแบงก์ ได้ออกบัตร ซีทีแบงก์มาสเตอร์การ์ด เพื่อ เจาะกลุ่มคนทำงานรุ่นใหม่ และผู้บริหาร
	บริษัท อีออน ธนสินทรัพย์ (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นสาขาของ บริษัท อีออน เครดิต เซอร์วิส จำกัด จากประเทศญี่ปุ่น ได้ออกบัตรเครดิตเป็นครั้งแรก
2539	ธนาคารไทยท努 (มหาชน) จำกัด ได้ออกบัตรเครดิตร่วมกับมาสเตอร์การ์ด โดยใช้ชื่อ เรียกว่าบัตรเครดิตไทยท努มาสเตอร์การ์ด
	ธนาคารกรุงไทยได้แยกธุรกิจบัตรเครดิตจากการดำเนินงาน โดยธนาคารก่อตั้ง บริษัทบัตรเครดิตกรุงไทยจำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทในเครือของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
2540	ธนาคารกสิกรไทยเปิดให้บริการบัตรนิติบุคคลเป็นธนาคารแรก
	ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศ ณ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2540 กำหนดคุณสมบัติของผู้ถือ บัตรให้มีรายได้ประจำอย่างน้อย 240,000 บาท ต่อปี การออกบัตรเสริมต้องมีรายได้ เพิ่มขึ้นอีกอย่างน้อย 60,000 บาทต่อปี โดยผู้ถือบัตรเสริมต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 22 ปี เป็น ต้น (รายละเอียดในภาคผนวก ค)
2541	ธนาคารเอเชีย เปิดให้บริการบัตรเครดิตเอเชียวีซ่าเป็นครั้งแรก
	ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศ ณ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2541 กำหนดคุณสมบัติของผู้ถือ บัตรให้มีรายได้ที่ได้รับรวมทั้งสิ้นในรอบปีต้องไม่ต่ำกว่า 240,000 บาท การออกบัตรเสริม ต่อมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกอย่างน้อย 60,000 บาทต่อปี โดยผู้ถือบัตรเสริมต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 22 ปี เป็นต้น (รายละเอียดในภาคผนวก ง)
2542	แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ให้ธุรกิจบัตรเครดิตเป็นธุรกิจที่ควบคุม สัญญา และกำหนดบทบาทสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ในด้านความ เกี่ยวข้องกับธุรกิจบัตรเครดิต

แสดงความเป็นมาของธุรกิจบัตรเครดิตในประเทศไทย พ.ศ. 2512-2550 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	เหตุการณ์
2543	ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศ ณ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 กำหนดคุณสมบัติของผู้ถือบัตรให้มีรายได้ประจำอย่างน้อย 240,000 บาทต่อปี การออกบัตรเสริมสามารถทำได้ต่อเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกอย่างน้อย 60,000 บาทต่อปี โดยผู้ถือบัตรเสริมต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี เป็นต้น (รายละเอียดในภาคผนวก จ)
2544	บริษัท บัตรกรุงศรีอยุธยา จำกัด ก่อตั้งขึ้นจากการร่วมทุนระหว่างธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) กับ บริษัท จี อี แคปปิตอล จำกัด
2545	ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ควบรวมกับธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน) เมื่อ 1 เมษายน พ.ศ. 2545
	ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศ ณ 26 เมษายน พ.ศ. 2545 โดยยกเลิกการกำหนดรายได้ขั้นต่ำ วงเงินบัตรเครดิต และการออกบัตรเสริม และให้ธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งเป็นผู้กำหนดคุณสมบัติของผู้ถือบัตรเครดิตและเกณฑ์การพิจารณาเอง โดยต้องมีระบบการบริหารความเสี่ยงอย่างน้อยตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด นอกจากนี้ยังปรับลดการผ่อนชำระรายเดือนขั้นต่ำจากเดิมที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ให้เหลือไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ของยอดสินเชื่อคงค้าง เป็นต้น (รายละเอียดในภาคผนวก ฉ)
	ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศ ณ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ถือบัตรมีรายได้ไม่ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน หรือไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท ต่อปี อัตราดอกเบี้ยค่าใช้จ่ายอื่นไม่เกินร้อยละ 18 ต่อปี เป็นต้น (รายละเอียดในภาคผนวก ช)
2546	บริษัท เซทเทเลม (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งดำเนินธุรกิจให้บริการด้านสินเชื่อเพื่อผู้บริโภค แก่ห้างคาร์ฟูร์เริ่มให้ บริการบัตรเครดิต
	บริษัท แคปปิตอล โอเค จำกัด ดำเนินการการให้สินเชื่อไม่มีหลักประกันส่วนบุคคล สินค้าเช่าซื้อ และสินเชื่อบัตรเครดิต

แสดงความเป็นมาของธุรกิจบัตรเครดิตในประเทศไทย พ.ศ. 2512-2550 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	เหตุการณ์
2547	ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ควบรวมกับธนาคาร ดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) และ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เมื่อ 1 กันยายน พ.ศ. 2547
	ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศ ณ 31 มีนาคม พ.ศ. 2547 กำหนดให้เพิ่มอัตราการผ่อนชำระหนี้ขึ้นต่ำจากเดิมที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของยอดคงค้างทั้งสิ้นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของยอดคงค้างกำหนดวงเงินที่จะให้แก่ผู้ถือบัตรแต่ละรายต้องไม่เกิน 5 เท่าของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (รายละเอียดในภาคผนวก ข)
2548	ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ (ไทย) จำกัด (มหาชน) ควบรวมกับธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ สาขากรุงเทพฯ เมื่อ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2548
	ธนาคาร ยูโอบี จำกัด (มหาชน) ควบรวมกับธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน) เมื่อ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548
2549	ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศ ณ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 การปรับเพิ่มเพดานอัตราดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าธรรมเนียม และค่าบริการในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตอีกร้อยละ 2 ต่อปีเป็นไม่เกินร้อยละ 20 ต่อปี (รายละเอียดในภาคผนวก ข)
2550	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ออกบัตรเครดิต Blue Wave บัตรแรกในประเทศไทยที่ใช้เทคโนโลยี “คอนแทคเลส” และบัตรเดียวที่เป็นทั้งบัตรเครดิตและบัตรโดยสารรถไฟฟ้าบีทีเอส

- ที่มา :
1. ธนาคารแห่งประเทศไทย
 2. พรทิพย์ ทูลไพรัตน์, น.13-14.
 3. กฤติกา ลีละเศรษฐกุล, น.38-40.
 4. ทำเนียบบัตรเครดิต 2007. การเงินธนาคาร, น.13-20

ผนวก ข
แสดงสรุปผลวรรณกรรมปริทรรศน์

ชื่อ	งานวิจัยเรื่อง	ผลการศึกษา
กฤติกา สิละเศรษฐกุล (2549)	“พฤติกรรมการใช้บัตรเครดิต : กรณีศึกษาธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้ แบงกิ้ง คอร์ปอเรชั่น”	ได้ทำการสำรวจผู้ถือบัตรเครดิตธนาคารพาณิชย์ 326 ราย และผู้ถือบัตรเครดิต เอชเอสบีซี 125 ราย พบว่ามีพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตเพื่อจ่ายซื้อสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต โดยส่วนใหญ่จะใช้จ่ายที่ห้างสรรพสินค้าและซูเปอร์มาเก็ต และส่วนใหญ่ผู้ถือบัตรเครดิตถือบัตรเครดิต 2 ใบโดยลักษณะการใช้จ่ายมีความสอดคล้องกับทฤษฎีอุปสงค์ ทฤษฎีการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค โดยการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตมีการตอบสนองต่อปัจจัยทางด้านราคา ปัจจัยทางด้านรายได้ และรสนิยมของผู้บริโภค และ การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตยังสอดคล้องกับสมมติฐานรายได้ สัมบูรณ์และสมมติฐานะวัฏจักรชีวิต คือ เมื่อมีอายุมากขึ้นฐานะมั่นคงขึ้น จึงมีความต้องการการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นและบริโภคผ่านบัตรเครดิตเพิ่มขึ้น
สุชุม เฉลยทรัพย์, สวนดุสิตโพล (2546)	“บัตรเครดิตกับการใช้จ่าย”	ได้ทำการสำรวจผู้ใช้บัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ ต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลจำนวน 1,156 คน เป็นชาย 406 คน (ร้อยละ 35.12) และหญิง 750 คน (ร้อยละ 64.88) ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุหลัก 3 ลำดับแรก ที่ทำให้ผู้ใช้บัตรเครดิตต้องมีบัตรเครดิต คือ ความสะดวก การจัดโปรโมชั่นของธนาคาร และการใช้เพื่อเบิกเงินสดล่วงหน้า ร้อยละ 65.03 ของกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการใช้บัตรเครดิตส่งผลตัดสินใจซื้อของได้ง่ายขึ้น เพราะสะดวกในการใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการ และการมีบัตรเครดิต ทำให้ผู้ใช้บัตรเครดิตใช้จ่ายฟุ่มเฟือยขึ้นร้อยละ 44.81 แต่ร้อยละ 55.19 เห็นว่าไม่ทำให้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยขึ้น เนื่องจากมีการควบคุมการใช้จ่ายและใช้เท่าที่จำเป็น อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เท่ากับร้อยละ 55.19 มีพฤติกรรมการใช้บัตรเครดิต แบบควบคุมและจำกัดจำนวนในการใช้จ่าย

แสดงสรุปผลวรรณกรรมปริทรรศน์ (ต่อ)

ชื่อ	งานวิจัยเรื่อง	ผลการศึกษา
กิตติศักดิ์ ตีระพิมลจันทร์ (2541)	“การศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตของผู้ถือบัตรเครดิตธนาคารกสิกรไทย”	การศึกษาทำโดยการเก็บข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 255 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสถิติ Z และค่าไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 65.9 ถือบัตรเครดิตเพียงบัตรเดียวความถี่ของการใช้บัตรเครดิตกสิกรไทยสูงสุดคือ 1-5 ครั้งต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 55.3 ของกลุ่มตัวอย่าง การใช้บัตรเครดิตในการถอนเงินสดคิดเป็นร้อยละ 29.4 โดยถอนเงินสดอย่างน้อย 1-2 ครั้งต่อเดือนและระดับรายได้มีความสัมพันธ์ในทิศทางผกผันกับจำนวนครั้งของการถอนเงินสด คือ ผู้มีรายได้ต่ำจะถอนเงินสดมากกว่าผู้มีรายได้สูง กลุ่มตัวอย่างเคยมีประวัติการค้างชำระถึงร้อยละ 49.4 สถานที่ที่มีการใช้จ่ายบัตรเครดิตบ่อยที่สุด คือ ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เกต และร้านอาหารตามลำดับ ด้านการศึกษาถึงความพึงพอใจและทัศนคติที่มีต่อธนาคารกสิกรไทย พบว่า พอใจในบริการแต่ไม่พอใจในเรื่องอัตราดอกเบี้ยที่สูงมาก กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการส่งเสริมการขายในรูปของการให้ส่วนลดกับร้านค้าสมาชิกและการยกเว้นค่าธรรมเนียม แต่ไม่พอใจในการส่งเสริมการขายประเภท สมาชิกแนะนำสมาชิก เนื่องจากของรางวัลไม่ดึงดูดใจและเงื่อนไขในการอนุมัติบัตรเครดิตค่อนข้างเข้มงวด
สุภัทรา อภัยวงศ์ (2540)	“ผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อปริมาณเงินฝากในธนาคารพาณิชย์”	ใช้ข้อมูลแบบอนุกรมเวลารายไตรมาสตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2540 วิเคราะห์ใน 5 หัวข้อหลักคือ ผลสัมฤทธิ์บัตรเครดิต ช่องทางการจัดจำหน่ายบัตรเครดิต ราคาบัตรเครดิต การส่งเสริมการขายบัตรเครดิต โครงสร้างการแข่งขันในตลาดบัตรเครดิต โดยตั้งสมมุติฐานว่าเงินและบัตรเครดิตต่างทำหน้าที่เป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยนเนื่องจากผู้บริโภคสามารถใช้จ่ายบัตรเครดิตซื้อสินค้าและบริการได้เหมือนเงินสด บัตรเครดิตยังไม่สามารถเข้ามาทำหน้าที่ตัวกลางในการใช้จ่ายแทนเงินสดและเช็คได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากผู้ถือบัตรยังต้องการถือเงินสดไว้เพื่อใช้จ่ายและผู้ถือบัตรยังคงใช้จ่ายผ่านเช็คควบคู่ไปกับการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต ส่วนความสัมพันธ์ของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินฝากในธนาคารพาณิชย์ ในรูปบัญชีสะสมทรัพย์และบัญชีเงินฝากประจำเพราะผู้ใช้บัตรเครดิตสามารถใช้ระยะเวลาปลอดดอกเบี้ย 45 วัน นำเงินเข้าฝากในธนาคารเพื่อให้เกิดผลตอบแทนจากดอกเบี้ย ดังนั้นหากการควบคุมนโยบายทางการเงินจำกัดการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตในระยะยาวอาจส่งผลกระทบต่อให้เงินออมบางส่วนลดลงรวมทั้งทำให้ผู้ถือบัตรเครดิตส่วนหนึ่งหันกลับมาใช้จ่ายผ่านเช็คมากขึ้น

แสดงสรุปผลวรรณกรรมปริทรรศน์ (ต่อ)

ชื่อ	งานวิจัยเรื่อง	ผลการศึกษา
คุณิรัตน์ แวมณีนววรรณ (2539)	“พฤติกรรมในการบริโภคและการ ออมของผู้ถือบัตรเครดิต : กรณีศึกษาพนักงานบริษัทเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร”	ศึกษาในเชิงเปรียบเทียบก่อนและหลังมีบัตรเครดิต พฤติกรรมการ ถือเงิน ภาระหนี้สิน และปัจจัยกำหนดการบริโภคของผู้ถือบัตร เครดิตซึ่งเป็นพนักงานเอกชน และความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีต่อ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการบริโภคเมื่อมีบัตรเครดิต ผลของ การศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการบริโภค เมื่อมีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คือ อายุ และรายได้ ผู้ถือบัตรเครดิตส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการบริโภค เพิ่มขึ้น และมีพฤติกรรมในการออมลดลงเมื่อมีบัตรเครดิต ส่วน ปัจจัยที่กำหนดการบริโภคของผู้ถือบัตรเครดิต คือ รายได้ และ อัตราดอกเบี้ยที่ชำระให้แก่สถาบันการเงินโดยปัจจัยทั้งสอง มี ความสัมพันธ์กับการบริโภคในทิศทางเดียวกัน ผลการวิเคราะห์ แสดงว่าผู้บริโภคมีพฤติกรรมในการบริโภคเพิ่มขึ้นและมีพฤติกรรม การออมลดลง
ฐาปนีย์ กันตามระ (2538)	“การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้ จ่ายของผู้ถือบัตรเครดิตธนาคาร กรุงเทพ”	สุ่มตัวอย่างจากผู้ถือบัตรเครดิตธนาคารกรุงเทพจำนวน 300 ราย โดยแยกเป็นผู้ถือบัตรธรรมดาและผู้ถือบัตรทอง ผลการศึกษา พบว่าพฤติกรรมการใช้จ่ายมีสัดส่วนการใช้จ่ายเรื่องอาหารมาก ที่สุด การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่าย ทั้งหมดพบว่าผู้ถือบัตรธรรมดามียอดการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต เท่ากับร้อยละ 58.11 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ส่วนผู้ถือบัตรทองมี ยอดการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตเท่ากับร้อยละ 68.34 ของค่าใช้จ่าย ทั้งหมด ธนาคารกรุงเทพได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการที่ลูกค้า ใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต คือค่าธรรมเนียมจากร้านค้าเท่ากับร้อยละ 1.5 ของยอดขาย รวมไปถึงผลประโยชน์ทางอ้อมจากการเป็นฐาน ลูกค้าในการขยายธุรกิจ การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่าย ผ่านบัตรเครดิตกับวงเงินที่ได้รับอนุมัติ พบว่าผู้ถือบัตรธรรมดามี การใช้จ่ายเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 40.14 ของวงเงิน และผู้ถือบัตรทอง เท่ากับร้อยละ 17.32 ของวงเงิน โดยมีสถานที่ที่ใช้จ่ายมากที่สุดคือ ห้างสรรพสินค้า

- ที่มา :
1. กฤติกา ลีละเศรษฐกุล (2549)
 2. สุชุม เฉลยทรัพย์, สวนดุสิตโพล (2546)
 3. กิติศักดิ์ ตีระพิมลจันทร์ (2541)
 4. สุภัทรา อภัยวงศ์ (2540)
 5. คุณิรัตน์ แวมณีนววรรณ (2539)
 6. ฐาปนีย์ กันตามระ (2538)

ผนวก ค

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2540

ประกาศที่ ธพท.ง.(ว.) 3937/2540 ลงวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2540 (ฉบับที่ 4) มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันไม่ให้สถาบันการเงินมีปัญหาลูกหนี้ด้วยคุณภาพเพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะถือบัตรเครดิต และการชำระเงินบัตรเครดิตขั้นต่ำ ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียด ดังนี้

1) ให้ธนาคารพาณิชย์พิจารณาถึงคุณสมบัติและการกำหนดวงเงินสำหรับลูกค้าแต่ละรายอย่างเข้มงวดขึ้นในการออกบัตรใหม่แก่บุคคลทั่วไป ผู้ถือบัตรหลักต้องมีรายได้ประจำอย่างน้อย ปีละ 240,000 บาท

2) ในการออกบัตรเสริมให้แก่ผู้ถือบัตรรายใหม่และรายเก่าที่ต่ออายุบัตร ผู้ถือบัตรหลักต้องมีรายได้เพิ่มขึ้นอีก 60,000 บาทต่อปี ต่อบัตรเสริม 1 ใบ ทั้งนี้ผู้ถือบัตรเสริมต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 22 ปี

3) วงเงิน (Credit Line) ที่ให้แก่ผู้ถือบัตรรายใหม่ และรายเก่าต้องไม่เกิน 2 เท่าของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ถือบัตร เว้นแต่กรณีจำเป็นอาจให้วงเงินเกินกว่าที่กำหนดได้แต่ต้องเป็นการชั่วคราวเท่านั้น

4) สำหรับผู้ถือบัตรเครดิตที่เลือกผ่อนชำระหนี้บางส่วนจะต้องชำระเงินขั้นต่ำในแต่ละงวดอย่างน้อยร้อยละ 10 ของยอดสินเชื่อบัตรเครดิตคงค้างทั้งสิ้น แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 2,000 บาท ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2541 เป็นต้นไป

5) การเรียกเก็บดอกเบี้ยและส่วนลดให้กำหนดเป็นอัตราดอกเบี้ยที่เรียกจากลูกค้ารายย่อยชั้นดี (Minimum Retail Rate – MRR) บวกด้วยส่วนต่าง และให้ปฏิบัติตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยเรื่องการกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด

6) การเรียกชำระหนี้สินเชื่อบัตรเครดิตให้ธนาคารพาณิชย์จัดส่งใบแจ้งยอดบัญชีบัตรเครดิตให้ผู้ถือบัตรทราบล่วงหน้าก่อนถึงวันกำหนดชำระเงิน หรือหักบัญชีไม่น้อยกว่า 10 วัน

7) ให้ธนาคารพาณิชย์รายงานการให้บริการบัตรเครดิตเป็นข้อมูลรายเดือนและให้จัดส่งรายงานทุกๆ 3 เดือน โดยให้ส่งรายงานภายใน 1 เดือนนับแต่วันสิ้นงวด

8) กรณีที่มีผู้ร้องเรียนเกี่ยวกับการใช้บริการบัตรเครดิตให้ธนาคารแจ้งความคืบหน้าในการสอบสวน และดำเนินการแก้ไขข้อผิดพลาดให้ผู้ใช้บริการบัตรเครดิตทราบภายใน 7 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งจากผู้ใช้บริการบัตรเครดิต

ผนวก ง

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2541

ประกาศที่ ธปท.ณ.(ว.) 4270/2541 ลงวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2541 (ฉบับที่ 5) ประกาศฉบับนี้มีเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ ประกอบกับในระยะที่ผ่านมาธนาคารพาณิชย์ได้ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามแนวทางที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดอย่างเคร่งครัด ดังนั้นธนาคารแห่งประเทศไทยจึงผ่อนคลายหลักเกณฑ์ในเรื่องการกำหนดวงเงินและจำนวนเงินที่ต้องชำระเงินขั้นต่ำในแต่ละงวด สรุปรายละเอียด ดังนี้

1) สำหรับรายได้ต่อปี 240,000 บาท หมายถึงรายได้ที่รวบรวมกันทั้งสิ้นในรอบปีต้องไม่ต่ำกว่า 240,000 บาท

2) ในการออกบัตรเสริมให้แก่ผู้ถือบัตรรายใหม่และรายได้ต่ออายุบัตร ผู้ถือบัตรหลักต้องมีรายได้เพิ่มขึ้นอีก 60,000 บาทต่อปี ต่อบัตรเสริม 1 ใบ ทั้งนี้ผู้ถือบัตรเสริมต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 22 ปี

3) วงเงินที่กำหนดให้แก่ผู้ถือบัตรทั้งรายเก่าและรายใหม่ต้องไม่เกิน 2 เท่าของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ถือบัตรเฉพาะผู้ถือบัตรรายเก่าก่อนวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2541 ธนาคารแห่งประเทศไทยขยายเวลาใช้ข้อกำหนดดังกล่าวออกไปอีก 2 ปี โดยให้เริ่มถือปฏิบัติตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2544 สำหรับผู้ถือบัตรรายเก่าหรือรายใหม่ที่มีประวัติการชำระดี ทั้งนี้ธนาคารพาณิชย์ต้องมีมาตรการควบคุมที่ดี

4) การผ่อนชำระหนี้บางส่วนที่กำหนดให้ผู้ถือบัตรต้องชำระเงินขั้นต่ำในแต่ละงวดอย่างน้อยร้อยละ 10 ของยอดสินเชื่อบัตรเครดิตคงค้างทั้งสิ้น แต่ต้องไม่ต่ำกว่างวดละ 2,000 บาท เฉพาะผู้ถือบัตรรายเก่าธนาคารขยายเวลาการใช้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการชำระหนี้ขั้นต่ำดังกล่าวออกไปอีก 2 ปี โดยในช่วงเวลาที่ขยายให้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2542 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2543 ให้ธนาคารพาณิชย์กำหนดให้ผู้ถือบัตรรายเก่าต้องชำระเงินในแต่ละงวดอย่างน้อยร้อยละ 5 ของยอดสินเชื่อบัตรเครดิตคงค้างทั้งสิ้น แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 1,000 บาท

5) การเรียกเก็บดอกเบี้ยและส่วนลดให้กำหนดเป็นอัตราดอกเบี้ยที่เรียกจากลูกค้ารายย่อยชั้นดี (Minimum Retail Rate – MRR) บวกด้วยส่วนต่าง และให้ปฏิบัติตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยเรื่องการกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด

- 6) การเรียกชำระหนี้สินเชื่อบัตรเครดิตให้ธนาคารพาณิชย์จัดส่งใบแจ้งยอดบัญชีบัตรเครดิตให้ผู้ถือบัตรทราบล่วงหน้าก่อนถึงวันกำหนดชำระเงิน หรือหักบัญชีไม่น้อยกว่า 10 วัน
- 7) ให้ธนาคารพาณิชย์รายงานการให้บริการบัตรเครดิตเป็นข้อมูลรายเดือนและให้จัดส่งรายงานทุกๆ 3 เดือน โดยให้ส่งรายงานภายใน 1 เดือนนับแต่วันสิ้นงวด
- 8) กรณีที่มีผู้ร้องเรียนเกี่ยวกับการใช้บริการบัตรเครดิตให้ธนาคารแจ้งความคืบหน้าในการสอบสวน และดำเนินการแก้ไขข้อผิดพลาดให้ผู้ใช้บริการบัตรเครดิตทราบภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งจากผู้ใช้บริการบัตรเครดิต

ผนวก จ

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2543

ประกาศที่ ธพท.สนส. (11) ว. 3268/2543 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 (ฉบับที่ 6) มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ถือบัตรหลักและบัตรเสริม รวมทั้งขยายเวลาการใช้ข้อกำหนดในเรื่องการชำระหนี้บัตรเครดิตขั้นต่ำ ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียด ดังนี้

- 1) ให้ธนาคารพาณิชย์พิจารณาถึงคุณสมบัติในการออกรายใหม่ โดยผู้ถือบัตรหลักต้องมีรายได้รวมไม่ต่ำกว่า ปีละ 180,000 บาท และต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 22 ปี
- 2) ในการออกบัตรเสริมให้แก่ผู้ถือบัตรรายใหม่และรายเก่าที่ต่ออายุบัตร ผู้ถือบัตรหลักต้องมีรายได้เพิ่มขึ้นอีก 60,000 บาทต่อปี ต่อบัตรเสริม 1 ใบ ทั้งนี้ผู้ถือบัตรเสริมต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี
- 3) วงเงินที่กำหนดให้แก่ผู้ถือบัตรทั้งรายเก่าและรายใหม่ต้องไม่เกิน 2 เท่าของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ถือบัตรเฉพาะผู้ถือบัตรรายเก่าก่อนวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2541 ธนาคารแห่งประเทศไทยขยายเวลาใช้ข้อกำหนดดังกล่าวออกไปอีก 2 ปี โดยให้เริ่มถือปฏิบัติตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2544 สำหรับผู้ถือบัตรรายเก่าหรือรายใหม่ที่มีประวัติการชำระดี ทั้งนี้ธนาคารพาณิชย์ต้องมีมาตรการควบคุมที่ดี
- 4) การผ่อนชำระหนี้บางส่วนที่กำหนดให้ผู้ถือบัตรต้องชำระเงินขั้นต่ำในแต่ละงวดอย่างน้อยร้อยละ 10 ของยอดสินเชื่อบัตรเครดิตคงค้างทั้งสิ้น แต่ต้องไม่ต่ำกว่างวดละ 2,000 บาท ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2544 ต้องชำระเงินขั้นต่ำในแต่ละงวดไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ของยอดสินเชื่อบัตรเครดิตคงค้างทั้งสิ้น สำหรับผู้ถือบัตรรายเก่าที่สมัครก่อนวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2541 ธนาคารแห่งประเทศไทยขยายเวลาการใช้ข้อกำหนดดังกล่าวออกไปอีก 1 ปี จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2544 โดยในช่วงนี้ให้ธนาคารพาณิชย์กำหนดให้ผู้ถือบัตรรายเก่าต้องชำระเงินในแต่ละงวดอย่างน้อยร้อยละ 5 ของยอดสินเชื่อบัตรเครดิต แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 1,000 บาท ทั้งนี้ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2545 ผู้ถือบัตรรายเก่าจะต้องชำระเงินขั้นต่ำในแต่ละงวดไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ของยอดสินเชื่อบัตรเครดิตคงค้าง

5) การเรียกเก็บดอกเบี้ยและส่วนลดให้กำหนดเป็นอัตราดอกเบี้ยที่เรียกจากลูกค้ารายย่อยชั้นดี (Minimum Retail Rate – MRR) บวกด้วยส่วนต่าง และให้ปฏิบัติตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยเรื่องการกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด

6) การเรียกชำระหนี้สินเชื่อบัตรเครดิตให้ธนาคารพาณิชย์จัดส่งใบแจ้งยอดบัญชีบัตรเครดิตให้ผู้ถือบัตรทราบล่วงหน้าก่อนถึงวันกำหนดชำระเงิน หรือหักบัญชีไม่น้อยกว่า 10 วัน

7) ให้ธนาคารพาณิชย์รายงานการให้บริการบัตรเครดิตเป็นข้อมูลรายเดือนและให้จัดส่งรายงานทุกๆ 3 เดือน โดยให้ส่งรายงานภายใน 1 เดือนนับแต่วันสิ้นงวด

8) กรณีที่มีผู้ร้องเรียนเกี่ยวกับการให้บริการบัตรเครดิตให้ธนาคารแจ้งความคืบหน้าในการสอบสวน และดำเนินการแก้ไขข้อผิดพลาดให้ผู้ให้บริการบัตรเครดิตทราบภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งจากผู้ให้บริการบัตรเครดิต

ผนวก จ

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เมษายน พ.ศ. 2545

จากหนังสือ ฉบับที่ 15/2545 ลงวันที่ 26 เมษายน 2545 ระบุว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือเวียนไปยังธนาคารพาณิชย์ เพื่อแจ้งการปรับปรุงหลักเกณฑ์การให้บริการบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ให้เหมาะสมกับภาวะการแข่งขันการให้บริการของธุรกิจมากยิ่งขึ้น

การปรับปรุงหลักเกณฑ์ครั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทย มุ่งเน้นให้ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ตัดสินใจในการกำหนดเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจที่เป็นอิสระมากที่สุด โดยยกเลิกการกำหนดรายได้ขั้นต่ำ วงเงินบัตรเครดิต และการออกบัตรเสริม และให้ธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งเป็นผู้กำหนดคุณสมบัติของผู้ถือบัตรเครดิต และเกณฑ์การพิจารณาเอง โดยต้องมีระบบการบริหารความเสี่ยงอย่างน้อยตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด นอกจากนี้ ยังปรับลดการผ่อนชำระรายเดือนขั้นต่ำจากเดิมที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ให้เหลือไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ของยอดสินเชื่อคงค้าง รวมทั้ง ปรับลดอายุของผู้ถือบัตรเครดิตหลักจากอายุ 22 ปี เป็น 20 ปี

อย่างไรก็ดีธนาคารแห่งประเทศไทยยังกำหนดหลักเกณฑ์ให้ธนาคารพาณิชย์มีระบบการดูแลตัวเองที่ดี เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดจากการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต เช่น การมีแผนงานการให้บริการบัตรเครดิตที่ชัดเจนและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการธนาคารพาณิชย์ และต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับผู้ขอมีบัตรเครดิตที่ดีและครบถ้วน เป็นต้น

หลักเกณฑ์ที่ปรับปรุงใหม่จะช่วยให้ธนาคารพาณิชย์สามารถขยายขอบเขตการให้บริการบัตรเครดิตไปยังลูกค้าได้ทั่วถึง มีความคล่องตัวในการให้บริการ รวมทั้ง ลูกค้าบัตรเครดิตจะมีทางเลือกที่มากขึ้น มีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม และได้รับวงเงินบัตรเครดิตที่สอดคล้องกับการใช้จ่ายและความสามารถในการชำระคืนของลูกค้า

ผนวก ข

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช พ.ศ. 2545

ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยลงวันที่ 12 พุทธศักราช พ.ศ.2545 กระทรวงการคลังได้ออกประกาศกระทรวงการคลังเรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตาม ข้อ 5 แห่งประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 และ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศ 3 ฉบับ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์และผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ถือปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต สรุปรายละเอียด ดังนี้

1) คุณสมบัติของผู้ถือบัตรมีรายได้ไม่ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน หรือไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท ต่อปี โดยต้องแสดงหลักฐานด้วย หรือมีเงินฝากในบัญชีที่สถาบันการเงินและผู้ออกบัตรเครดิตพิจารณาแล้วเห็นว่ามีจำนวนเพียงพอที่จะชำระหนี้ตามบัตรเครดิตได้

2) การชำระหนี้และการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ ผ่อนชำระหนี้ขั้นต่ำ 5% ของยอดคงค้างทั้งสิ้น การเปลี่ยนแปลงประเภทนี้ต้องได้รับคำยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ถือบัตรหรือผู้บริโภคก่อน

3) ผู้ออกบัตรเครดิตสามารถเรียกเก็บดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ดังนี้

3.1) ไม่เกินร้อยละ 3 ของจำนวนเงินสดที่เบิกถอนผ่านบัตร

3.2) ค่าใช้จ่ายในการติดตามทวงถามเรียกเก็บได้ตามจำนวนเงินที่จ่ายไปจริงและพอสมควรแก่เหตุ

3.3) ค่าปรับกรณีเช็คคืน ไม่เกิน 200 บาทต่อครั้ง เฉพาะผู้ออกบัตรที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน

3.4) ค่าธรรมเนียมในการดำเนินงานตามที่ ธปท. กำหนด หรืออนุญาตเพิ่มเติมจากที่กำหนด และ

3.5) ดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายอื่นใดนอกจากที่กล่าวตาม 3.1-3.4 เรียกเก็บได้ไม่เกินร้อยละ 18 ต่อปี

นอกจากนี้ ผู้ออกบัตรเครดิตต้องปิดประกาศดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียมในการดำเนินงาน และรายละเอียดอื่นตามที่ ธปท. กำหนด และแจ้งให้ผู้ใช้บริการบัตรเครดิตทราบ

4) ผู้ออกบัตรที่ไม่ใช่สถาบันการเงินซึ่งประกอบธุรกิจอยู่แล้วจะต้องยื่นขอรับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง โดยยื่นแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน 2545

ผนวก ข

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2547

ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ลงวันที่ 23 มีนาคม 2547 เรื่อง การปรับปรุงหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจบัตรเครดิต เพื่อเป็นการพิทักษ์รักษาประโยชน์ของประชาชน และเป็นการระมัดระวังและป้องกันปัญหาจากบัตรเครดิตที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนเพื่อให้หลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตมีความเหมาะสมชัดเจนและสามารถถือปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตโดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2547 เป็นต้นไป โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1) คุณสมบัติผู้ถือบัตรเครดิต

1.1) บัตรหลัก ต้องมีคุณสมบัติเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้ มีรายได้อย่างน้อย 15,000 บาทต่อเดือน หรืออย่างน้อย 180,000 บาท ต่อปี หรือ มีเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์นั้นเป็นหลักประกันเต็มวงเงินของบัตรเครดิตที่อนุมัติ หรือมีกระแสเงินสดหมุนเวียนในบัญชีเงินฝากเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ที่ผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิตพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นผู้มีฐานะทางการเงินเพียงพอสำหรับการชำระหนี้ตามบัตรเครดิตได้ (กรณีผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้สถาบันการเงินไม่มีคุณสมบัติเกี่ยวกับการนำเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์ เป็นหลักประกัน)

1.2) บัตรเสริมผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิตอาจออกบัตรเสริมให้แก่ผู้ที่ไม่ใช่คุณสมบัติตามที่กำหนดในบัตรหลัก หรือผู้ที่ไม่ใช่รายได้ประจำ โดยวงเงินการใช้จ่ายของผู้ถือบัตรเสริมต้องอยู่ภายในวงเงินของผู้ถือบัตรหลัก ซึ่งผู้ถือบัตรหลักต้องเป็นผู้รับผิดชอบการชำระหนี้อันเกิดจากบัตรเสริมทั้งหมด

1.3) ผู้ถือบัตรรายเก่า การต่ออายุบัตรเครดิตให้ผู้ถือบัตรรายเก่าที่มีรายได้อย่างน้อย 15,000 บาท/เดือน หรือ อย่างน้อย 180,000 บาทต่อปี สามารถทำได้ หากผู้ถือบัตรมีประวัติการชำระหนี้ที่ดีต่อเนื่องกัน โดยในรอบ 1 ปี ย้อนหลัง ไม่เคยผิดนัดชำระหนี้เกินกว่า 2 ครั้งแต่ละครั้งไม่เกิน 30 วันการกำหนดวงเงินที่จะให้แก่ผู้ถือบัตรแต่ละรายต้องไม่เกิน 5 เท่าของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน หรือกระแสเงินสดหมุนเวียนในบัญชีเงินฝาก โดยในกรณีผู้ถือบัตรรายเก่าให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 เป็นต้นไป

2) การชำระหนี้และการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ เพิ่มอัตราดอกเบี้ยชำระหนี้ขั้นต่ำจากเดิมที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของยอดคงค้างทั้งสิ้นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของยอด

3) การเปลี่ยนแปลงประเภทหนี้ จะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ถือบัตรหรือผู้บริโภคนก่อน และต้องมีการชำระหนี้ขั้นต้นในแต่ละงวดไม่ต่ำกว่า 10% ของยอดหนี้คงค้าง เว้นแต่เป็นการดำเนินการเพื่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การเรียกเก็บดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมใดๆ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของบัตรเครดิตคือรวมกันไม่เกินร้อยละ 18 โดยธนาคารพาณิชย์จะต้องยกเลิกการใช้บัตรและบัญชีบัตรเครดิตของผู้ถือบัตรรายนั้นทันที และการเปลี่ยนแปลงประเภทหนี้จะต้องไม่เป็นการกระทำเพื่อหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกั้นเงินสำรอง หรือเป็นเหตุให้มีการจัดแจ้งบัญชีสินทรัพย์และหนี้สินไม่ถูกต้อง

4) การปฏิบัติและการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลผู้ถือบัตรหรือผู้บริโภค กรณีผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้สถาบันการเงินได้มีข้อกำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการให้ความสำคัญและจัดให้มีข้อมูลเกี่ยวกับผู้ขอบัตร การแจ้งรายละเอียดการขอวงเงินเพิ่มและการรักษาข้อมูลของผู้บริโภคไว้เป็นความลับตามข้อ 4.7(1) (3) และ (4) จากเดิมที่กำหนดเฉพาะธนาคารพาณิชย์เท่านั้น

5) การบริหารความเสี่ยงของธุรกิจบัตรเครดิต กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์และผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้สถาบันการเงินต้องจัดให้มีระเบียบ หรือพิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่หรือระบุในสัญญาการแต่งตั้งตัวแทนเพื่อกระทำการแทนธนาคารพาณิชย์และผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้สถาบันการเงิน ในเรื่องการติดต่อหาผู้ถือบัตรรายใหม่ หรือติดต่อผู้ถือบัตรรายเก่าเพื่อเสนอสินเชื่อประเภทใหม่

กำหนดให้มีระเบียบ หรือพิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ หรือระบุในสัญญาการแต่งตั้งตัวแทนเพื่อกระทำการแทน ในเรื่องการติดต่อหาผู้ถือบัตรรายใหม่ หรือติดต่อกับผู้ถือบัตรรายเก่าเพื่อเสนอสินเชื่อประเภทใหม่ ดังนี้คือ การติดต่อลูกค้าให้ดำเนินการได้เฉพาะในเวลาตั้งแต่เวลา 8.00-20.00 น. ในวันจันทร์-วันศุกร์ ยกเว้นวันหยุดราชการให้ดำเนินการตั้งแต่เวลา 8.00-18.00 น. และห้ามมิให้มีการแจกของกำนัลใดๆ ในการรับสมัครลูกค้ารายใหม่ หรือการอนุมัติบัตรให้ลูกค้ารายใหม่ เว้นแต่ลูกค้ามีการใช้จ่ายผ่านบัตรแล้วอย่างน้อย 1 งวด

กรณีผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้สถาบันการเงินได้มีข้อกำหนดเพิ่มเติมให้กำหนดนโยบายและแผนงานในการดำเนินธุรกิจ และเสนอคณะกรรมการเพื่อให้เห็นชอบทุกปี ตามข้อ 4.9(1) จากเดิมที่กำหนดเฉพาะ ธนาคารพาณิชย์เท่านั้น

ผนวก ฉ

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2549

เรื่อง ดอกเบี้ยและค่าบริการที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกได้ในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยและค่าบริการที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกได้ในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตไว้ไม่เกินร้อยละ 18 เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2545 นั้น

บัดนี้ภาวะเศรษฐกิจและการเงินของประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปโดยอัตราดอกเบี้ยมีการปรับตัวสูงขึ้นเป็นลำดับ โดย ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2549 อัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย อัตราดอกเบี้ย MLR เฉลี่ย และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนเฉลี่ย (เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์รายใหญ่ 5 แห่ง) อยู่ที่ร้อยละ 5.00 7.75 และ 3.50 ตามลำดับ เพิ่มขึ้นจากปลายปี 2546 ร้อยละ 3.75 2.00 และ 2.75 ตามลำดับ โดยอัตราที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว ได้สะท้อนไปยังต้นทุนทางการเงินของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นสมควรปรับเพดานอัตราดอกเบี้ย และค่าบริการดังกล่าวให้สอดคล้องกับต้นทุนทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะได้ติดตาม ต้นทุนทางการเงินของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตอย่างใกล้ชิด ทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นและลดลง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาปรับเปลี่ยนเพดานอัตราดอกเบี้ยให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเงินในอนาคต

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกข้อกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ทุกธนาคารที่ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต

4. เนื้อหา

ภายใต้บังคับข้อ 5 ของประกาศฉบับนี้ ให้ยกเลิกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกได้ในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตตั้งแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน 2545

ภายใต้บังคับข้อ 5 ของประกาศฉบับนี้ การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตธนาคารพาณิชย์ อาจเรียกเก็บดอกเบี้ยในหนี้ค้างชำระ หรือดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดชำระหนี้ หรือค่าปรับในการชำระหนี้ล่าช้ากว่ากำหนด หรือค่าบริการหรือค่าธรรมเนียมอื่นใดจากผู้ถือบัตรหรือผู้บริโภค ทั้งนี้ เมื่อคำนวณรวมกันแล้วต้องไม่เกินร้อยละ 20 ต่อปี และธนาคารพาณิชย์อาจคำนวณจำนวนวันตั้งแต่วันที่ได้ทดลองจ่ายเงินเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตรหรือผู้บริโภค หรือวันที่สรุปยอดรายการ หรือวันที่ผู้ถือบัตรหรือผู้บริโภคต้องชำระเงินหรือถูกหักบัญชีตามใบแจ้งหนี้ก็ได้

ค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการตามวรรคหนึ่งไม่รวมถึงค่าธรรมเนียมในการดำเนินงานหรือค่าบริการตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกเก็บค่าบริการที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อบัตรเครดิตในกรณีที่มีการติดตามทวงถามหนี้ ตามจำนวนเงินที่ได้จ่ายไปจริงและพอสมควรแก่กรณี

ในการให้บริการเบิกถอนเงินสดด้วยบัตรเครดิต ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าธรรมเนียมอื่นใด รวมกันต้องไม่เกินร้อยละ 3 ของจำนวนเงินสดที่เบิกถอนนั้น

5. บทเฉพาะกาล

ในการเรียกเก็บดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียม สำหรับหนี้จากการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตหรือจากการเบิกถอนเงินสดที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ(ทั้งกรณีลูกค้ามีข้อตกลงชำระหนี้เต็มจำนวนหรือผ่อนชำระบางส่วน) ให้ธนาคารพาณิชย์ยังคงต้องถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง ดอกเบี้ยและค่าบริการที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกได้ในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2545 ต่อไปจนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2550 ทั้งนี้ อัตราที่เรียกย่อมจะต้องเป็นไปตามกรอบของสัญญาที่ทำไว้เดิมด้วย และหลังจากนั้นไม่ว่าหนี้ที่เกิดขึ้นก่อนหรือตั้งแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้ ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถคิดดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมได้ตามประกาศฉบับนี้

ผนวก ญ

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องหรือกรอกรายละเอียดที่ตรงตามความเป็นจริงที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. อายุ

1. 20 - 25 ปี

2. 26 - 30 ปี

3. 31 - 40 ปี

4. 41 - 50 ปี

5. 51 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ

1. โสด

2. สมรส

โปรตรระบุจำนวนบุตร ____ คน

4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีส่วนในการใช้จ่าย _____ คน

5. อาชีพ

1. ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ

2. พนักงานบริษัทเอกชน

6. วุฒิการศึกษา

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี

2. ปริญญาตรี

3. ปริญญาโท

4. สูงกว่าปริญญาโท

7. รายได้ต่อเดือน

1. 15,000-20,000 บาท

2. 20,001- 30,000 บาท

3. 30,001-40,000 บาท

4. 40,001- 50,000 บาท

5. 50,001-60,000บาท

6. สูงกว่า 60,001บาท

8. รายได้ทั้งครัวเรือนต่อเดือน

1. ☐ ต่ำกว่า 30,000 บาท	2. ☐ 30,001-40,000 บาท
3. ☐ 40,001-50,000 บาท	4. ☐ 50,001- 60,000 บาท
5. ☐ 60,001- 70,000 บาท	6. ☐ สูงกว่า 70,001 บาท

9. รายจ่ายส่วนตัวต่อเดือน

1. ☐ ต่ำกว่า15,000 บาท	2. ☐ 15,001- 30,000 บาท
3. ☐ 30,001-40,000 บาท	4. ☐ 40,001- 50,000 บาท
5. ☐ 50,001-60,000บาท	6. ☐ สูงกว่า 60,001บาท

10. โปรดให้คะแนนรายจ่ายที่สำคัญของท่าน (5 แสดงว่ามีความสำคัญมาก และ 1 แสดงว่ามีความสำคัญน้อยที่สุด)

รายจ่าย	5 (มาก)	4	3	2	1 (น้อย)
1. ผ่อนบ้าน					
2. ผ่อนรถ					
3. เช่าบ้าน					
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค					
5. เลี้ยงดูบิดา มารดา					
6. เลี้ยงดูและการศึกษาบุตร					
7. เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ					
8. การศึกษา					
9. การท่องเที่ยว					
10. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____					

4. ประเภทการใช้จ่ายที่มักจ่ายผ่านบัตรเครดิต (โปรดแสดงความสำคัญของการใช้จ่ายประเภทนั้นๆ ผ่านบัตรเครดิต ตามความถี่ในการใช้บัตรเครดิตเพื่อชำระค่าใช้จ่ายประเภทนั้น โดย 5 หมายถึงชำระด้วยบัตรเครดิตบ่อยครั้ง และ 1 หมายถึงชำระน้อยหรือไม่เคยชำระด้วยบัตรเครดิต)

ประเภทค่าใช้จ่าย	5 (มาก)	4	3	2	1 (น้อย)
1. ถอนเงินสด					
2. สินค้าอุปโภคบริโภค เช่น ของกินของใช้ที่จำเป็นต่าง ๆ (สบู่ ยา สีฟัน ข้าวสาร ฯลฯ)					
3. อุปกรณ์ไฟฟ้าและสินค้าเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ					
4. เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย					
5. ค่าใช้จ่ายการรับประทานอาหารในร้านอาหาร					
6. ค่าน้ำมันรถยนต์					
7. ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค เช่น ค่าโทรศัพท์ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า					
8. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง เช่น ตัวภาพยนตร์					
9. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว เช่นค่าเดินทาง ที่พัก					
10. ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ต					
11. ค่าใช้จ่ายด้านการแพทย์และความงาม					
12. ยอดค่าใช้จ่ายจากบัตรเครดิตใบอื่น ๆ (ชำระหนี้บัตรเครดิต)					
13. อื่น ๆ (ถ้ามีโปรดระบุ) _____					

5. โดยปกติ ท่านมีการจัดสรรการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตในแต่ละเดือนหรือไม่

1. กำหนดวงเงินในการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตชัดเจน
2. ไม่เคยจัดสรรการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต

6. ท่านเคยใช้บริการผ่อนชำระสินค้า (รวมถึงผ่อนชำระแบบ 0%) หรือไม่

1. เคย
2. ไม่เคย (ข้ามไปข้อ 8)

7. ท่านนำบัตรเครดิตที่มียอดผ่อนชำระสินค้าไปใช้จ่ายซื้อสินค้าหรือไม่

1. ใช่
2. ไม่ใช่

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการชำระและปัญหาจากการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต

1. กรณีถ้าท่านมีปัญหารายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายท่านทำอย่างไร (5 มีความสำคัญมากที่สุดและ 1 มีความสำคัญน้อยที่สุด)

วิธีการจัดการ	5 (มาก)	4	3	2	1 (น้อย)
1. ยืมเงินจากเพื่อน					
2. ยืมเงินจากญาติ พี่น้อง (สมาชิกในครอบครัว)					
3. ยืมเงินจากหัวหน้างาน					
4. กู้เงินกู้นอกระบบที่มีดอกเบี้ยในอัตราสูง (กรณี ระบุอัตราดอกเบี้ย __ %)					
5. ขอกู้เงินจากสถาบันการเงิน					
6. กดเงินสดจากบัตรเครดิตที่มี					
7. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____					

2. ปกติท่านจ่ายชำระค่าใช้จ่ายที่ใช้ผ่านบัตรเครดิตจากใบแจ้งยอดบัตรเครดิตอย่างไร?

1. ชำระเต็มจำนวน (โปรดข้ามไปข้อ 6) 2. ชำระเป็นบางส่วน
3. ชำระขั้นต่ำ 10% 4. ค้างชำระ (ไม่ชำระ)

3. สาเหตุที่ท่านไม่ชำระเต็มจำนวน

1. ยินดีจะชำระดอกเบี้ย
2. ต้องการใช้จ่ายเงินเพื่อในการใช้จ่ายอื่น ๆ
3. เพื่อรักษาสถานภาพบัตรและบัญชีบัตรเครดิต
4. รายได้ไม่เพียงพอที่จะชำระเต็มจำนวน
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

4. จำนวนบัตรเครดิตที่ท่านไม่ชำระเต็มจำนวน _____ ใบ (โปรดระบุจำนวน)

5. จำนวนเงินที่ท่านคงเหลือจากการไม่ชำระเต็มจำนวนรวมทั้งสิ้น

1. ต่ำกว่า 10,000 บาท 2. 10,001-20,000 บาท
3. 20,001- 30,000 บาท 4. 30,001-40,000 บาท
5. 40,001- 50,000 บาท 6. สูงกว่า 50,001 บาท

6. ท่านเคยนำยอดใช้จ่ายที่เรียกเก็บจากใบแจ้งยอดบัตรเครดิตไปชำระผ่านบัตรเครดิตใบอื่น ๆ หรือกู้เงินจากแหล่งเงินกู้อื่นหรือไม่

1. เคย (กรุณาตอบข้อ 7 ต่อไป) 2. ไม่เคย (โปรดข้ามไปข้อ 10)

7. สาเหตุที่ท่านเลือกใช้บริการชำระบัตรเครดิตผ่านบัตรเครดิตใบอื่น

1. สนใจในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่า 2. ลดภาระรายจ่ายขั้นต่ำ
3. ยืดระยะเวลาการจ่ายเงิน 4. หมุนค่าใช้จ่าย
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

8. จำนวนบัตรเครดิตที่ท่านนำยอดใช้จ่ายที่เรียกเก็บจากใบแจ้งยอดบัตรเครดิตไปชำระผ่านบัตรเครดิตใบอื่น ๆ หรือกู้เงินจากแหล่งเงินกู้อื่น _____ ใบ (โปรดระบุจำนวน)

9. จำนวนเงินที่ท่านนำยอดใช้จ่ายที่เรียกเก็บจากใบแจ้งยอดบัตรเครดิตไปชำระผ่านบัตรเครดิตใบอื่น ๆ หรือกู้เงินจากแหล่งเงินกู้อื่นรวมทั้งสิ้น

1. ต่ำกว่า 10,000 บาท 2. 10,001-20,000 บาท
3. 20,001- 30,000 บาท 4. 30,001-40,000 บาท
5. 40,001- 50,000 บาท 6. สูงกว่า 50,001 บาท

10. ท่านเคยผิดนัดชำระหนี้ตามใบแจ้งยอดบัญชีบัตรเครดิตของธนาคารหรือชำระไม่ตรงเวลาหรือไม่?

1. เคย (กรุณาตอบข้อ 11 ต่อไป) 2. ไม่เคย (ข้ามไปข้อ 14)

11. สาเหตุที่ท่านผิดนัดชำระค่าใช้จ่ายตามใบแจ้งยอดบัญชีบัตรเครดิตหรือชำระไม่ตรงเวลาเพราะ?

1. ลืมชำระ 2. ไม่มีเงินเพียงพอกับยอดใช้จ่าย
3. ไม่ได้รับใบแจ้งยอด 4. หมุนค่าใช้จ่ายไม่ทัน
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

12. จำนวนบัตรเครดิตที่ท่านมีติดชำระหนี้ตามใบแจ้งยอดบัญชีบัตรเครดิตหรือชำระ
ไม่ตรง _____ ใบ (โปรดระบุจำนวน)

13. จำนวนเงินที่ท่านมีติดชำระหนี้ตามใบแจ้งยอดบัญชีบัตรเครดิตหรือชำระไม่ตรงเวลา?

1. ต่ำกว่า 10,000 บาท 2. 10,001-20,000 บาท
3. 20,001- 30,000 บาท 4. 30,001-40,000 บาท
5. 40,001- 50,000 บาท 6. สูงกว่า 50,001 บาท

14. ปัจจุบันท่านคิดว่าท่านกำลังมีปัญหาในการจัดการหนี้บัตรเครดิตหรือไม่?

1. ใช่ (กรุณาตอบข้อ 15 ต่อไป) 2. ไม่ใช่ (กรุณาตอบข้อ 18)

15. จำนวนบัตรเครดิตที่ท่านกำลังประสบปัญหาในการจัดการหนี้บัตรเครดิต _____ ใบ (โปรดระบุจำนวน)

16. จำนวนเงินที่ท่านกำลังประสบปัญหาในการจัดการหนี้บัตรเครดิต

1. ต่ำกว่า 10,000 บาท 2. 10,001-20,000 บาท
3. 20,001- 30,000 บาท 4. 30,001-40,000 บาท
5. 40,001- 50,000 บาท 6. สูงกว่า 50,001 บาท

17. ท่านจัดการกับปัญหาจากการเป็นหนี้บัตรเครดิตอย่างไร (โดย 5 ทำบ่อยที่สุด และ 1 ทำน้อยที่สุด)

วิธีการจัดการ	5 (มาก)	4	3	2	1 (น้อย)
1. ยืมเงินจากเพื่อน					
2. ยืมเงินจากญาติ (สมาชิกในครอบครัว)					
3. ยืมเงินจากหัวหน้างาน					
4. กู้เงินกู้ยืมในระบบที่มีดอกเบี้ยในอัตราสูง (กรณาระบุ อัตราดอกเบี้ย __)					
5. เจรจากับสถาบันผู้ออกบัตรเครดิตเพื่อเลื่อนการชำระหนี้					
6. ขอกู้เงินจากสถาบันการเงินอื่น					
7. ชำระผ่านบัตรเครดิตใบอื่น					
8. กดเงินสดจากบัตรเครดิตที่มี					
9. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____					

18. หากท่านไม่ใช่คนที่มีปัญหาในการจัดการหนี้บัตรเครดิต เหตุใดท่านถึงคิดว่าไม่มีปัญหา? (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. จ่ายชำระเต็มจำนวน 2. บริหารเงินสภาพคล่องได้ (เงินสดไม่ขาดมือ)
3. ไม่เคยโดนการติดตามหนี้ 4. จ่ายชำระทุกเดือนไม่เคยหยุดชำระ
5. ยินดีที่จะจ่ายดอกเบี้ย 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

19. สมมุติว่าถ้าท่านมีปัญหากับหนี้บัตรเครดิต ท่านจะอย่างไร (5 แนวโน้มที่จะทำมากที่สุด และ 1 แนวโน้มที่จะทำน้อยที่สุด)

วิธีการจัดการ	5 (มาก)	4	3	2	1 (น้อย)
1. ยืมเงินจากเพื่อน					
2. ยืมเงินจากญาติ (สมาชิกในครอบครัว)					
3. ยืมเงินจากหัวหน้างาน					
4. กู้เงินกู้ยืมในระบบที่มีดอกเบี้ยในอัตราสูง (กฤษฎาระบุอัตราดอกเบี้ย __)					
5. เจรจากับสถาบันผู้ออกบัตรเครดิตเพื่อเลื่อนการชำระหนี้					
6. ขอกู้เงินจากสถาบันการเงินอื่น					
7. ชำระผ่านบัตรเครดิตใบอื่น					
8. กดยินยอมจากบัตรเครดิตที่มี					
9. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____					

แสดงความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณ ที่กรุณาให้ความร่วมมือ

ผนวก ก

สรุปรายละเอียดผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละราย

ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 1

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้หญิง อายุ 29 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีสมาชิกในครอบครัว 5 คน ปัจจุบันเป็นพนักงานบริษัทแห่งหนึ่งแถวบางแค ทำงานในฝ่ายการตลาด ระดับรายได้ปัจจุบัน 22,000 บาทต่อเดือน เริ่มมีบัตรเครดิตครั้งแรกตอนอายุ 25 ปี ช่วงที่ทำงาน ณ บริษัทแห่งหนึ่ง ในตำแหน่ง Sale โดยมีรายได้รวม ณ ขณะนั้น 25,000 บาท หลังจากที่มีบัตรเครดิตใบแรก ก็มีการพนักงานขายติดต่อเข้ามาให้สมัครบัตรและสินเชื่อส่วนบุคคล(Personal Loan) เพิ่มจนกระทั่งมีบัตรเครดิตอยู่ทั้งหมด 9 ใบ วงเงินที่ได้รับแต่ละใบโดยเฉลี่ยประมาณ 50,000บาท และสินเชื่อส่วนบุคคล(Personal Loan) ซึ่งเป็นวงเงินที่แยกออกมาจากบัตรเครดิต 2 วงเงิน สาเหตุที่ตัดสินใจสมัครบัตรเครดิตเพราะต้องการจะใช้บัตรเครดิตมาช่วยหมุนค่าใช้จ่ายและเสริมสภาพคล่องของเงินสดให้มากขึ้น และสนใจของแถมที่ได้หลังจากการสมัครบัตรเครดิต

ค่าใช้จ่ายหลัก ๆ คือค่าผ่อนรถ 12,000 บาท ค่าน้ำมันรถ 8,000 บาท รวมรายจ่ายประจำ 20,000 บาท ไม่มีต้องช่วยค่าใช้จ่ายหลัก ๆ ของที่บ้าน แต่ชื่อของเข้ามาขายที่บ้านเพราะว่าครอบครัวประกอบธุรกิจขายของชำ โดยลักษณะนิสัยส่วนตัวเป็นคนที่ใช้สินค้าราคาแพง

พฤติกรรมการใช้บัตรเครดิต

ผู้ให้สัมภาษณ์จะพกบัตรเครดิตทุกใบที่ได้รับการอนุมัติ และจะหยิบทุกใบมาใช้ที่มีโปรโมชั่น โดยการใช้จ่ายทุกอย่างทำผ่านบัตรเครดิตหมด ไม่ว่าจะเป็น ค่ากิน ท่องเที่ยว ค่าน้ำมันรถ หรืออื่น ๆ ที่สามารถใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตได้ รวมถึงการใช้จ่ายที่สามารถเบิกจากที่ทำงานได้ (เช่นการพาลูกค้าไปเลี้ยง) โดยจะเก็บเงินสดไว้ใช้จ่ายอื่น ๆ เช่นค่าผ่อนรถ ซื้อเสื้อผ้า โทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ ๆ ใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและพักผ่อน โดยค่าน้ำมันมีสัดส่วนในการใช้จ่ายสูงสุด เพราะในขณะนั้นราคาน้ำมันเริ่มสูงขึ้น และจะต้องออกพอลูกค้าอยู่เรื่อย ๆ เมื่อถึงรอบเรียกเก็บของบัตรแต่ละใบ ก็จะจ่ายชำระขั้นต่ำทุกใบ เพราะว่าเงินสดไม่พอกับยอดใช้จ่าย

สาเหตุของปัญหาหนี้บัตรเครดิตครั้งที่ 1

เนื่องจากมีปัญหาในเรื่องของการใช้จ่ายอยู่แล้ว เพราะว่า เงินเดือนทั้งหมด จะต้องมียอดค่าใช้จ่ายที่เกินกว่าครึ่งคือ ค่าผ่อนรถยนต์เมื่อไม่มีเงินพอจ่ายค่างวดรถยนต์ และประสบปัญหาเรื่องการทำงานในเรื่องของการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายที่ได้สำรองจ่ายไปก่อน เช่นค่าน้ำมันรถ ที่

วิธีแก้ปัญหา

เมื่อเกิดปัญหามากขึ้นจึงตัดสินใจนำรถยนต์ที่ใช้อยู่ไป Re-finance ได้ราคามาประมาณ 350,000 โคนหักค่าราคาที่ยังเหลือจากการชำระ 100,000 บาท ได้รับเงินมา 250,000 บาท และนำไปปิดปัญหาค่าใช้จ่ายบัตรเครดิตทั้งสิ้น 250,000 จากบัตรเครดิตทั้งหมด 9 ใบ แต่ก็ยังคงเหลือสินเชื่อส่วนบุคคลที่ยังคงไม่ปิด แต่ก็ยังคงจ่ายปกติ โดยยังคงใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตเป็นหลัก

สาเหตุของปัญหานี้บัตรเครดิตครั้งที่ 2

ปัญหาครั้งที่สองเป็นผลสืบเนื่องมาจากการแก้ปัญหาในครั้งแรกที่ยังไม่หมดภาระ เพราะยังคงมีภาระจากสินเชื่อส่วนบุคคลประมาณ 70,000 บาทที่ต้องจ่ายชำระทุกเดือนเป็นเวลา 24 งวด และก็เป็นภาระที่เกิดจากการ re-finance แล้วนำไปปิดหนี้บัตรเครดิตในครั้งแรกอีก 3 ปี จากเดิมที่เวลาในการผ่อนรถเหลืออีกเพียง 1 ปี และในระหว่างนี้ ก็ยังคงมีพฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตเหมือนเดิม โดยครั้งหลังนำซื้อของเครื่องใช้ไฟฟ้า ผ่อนสินค้าและบริการเช่น ฟิตเนส คอร์สฝึกอบรวม personal trainer จนเกินกำลังไม่สามารถจ่ายชำระเต็มจำนวนได้ จึงจ่ายชำระคืนเป็นชำระขั้นต่ำ ทุกเดือน จนกระทั่งตงงานไม่มีรายได้ ทำให้เกิดปัญหานี้บัตรเครดิตครั้งที่สอง โดยมียอดเงินที่ค้างเต็มวงเงินทุกใบรวมประมาณ 170,000 บาท

หลังตงงานแล้วมีปัญหาขึ้น ทำให้ตัดสินใจหยุดจ่าย เพราะเห็นว่า

1. ธนาคารคิดดอกเบี้ยไม่เป็นธรรม เพราะเจรจาต่อเองหนี้แล้ว แต่ธนาคารคิดยอดเงินใหม่โดยการเอาเงินต้นบวกด้วยดอกเบี้ยที่ค้าง มาคิดดอกเบี้ยใหม่ ซึ่งเห็นว่าไม่เป็นธรรม จึงตัดสินใจหยุดการจ่ายชำระ
2. มีการติดตามหนี้ด้วยวิธีการโทรฯ ตามตลอด ทั้งวันอาทิตย์ ที่บ้าน ที่ทำงาน วันละหลาย ๆ ครั้งจนเมื่อปรึกษากับเพื่อนที่มีปัญหาเหมือนกัน ก็แนะนำว่าให้หยุดจ่าย

วิธีแก้ปัญหา

เมื่อได้งานใหม่ ก็ตั้งใจว่าจะค่อย ๆ จ่ายชำระคืน โดยได้มีการเจรจาประนอมหนี้ แต่เนื่องจากตัดสินใจหยุดชำระไป มีการโทรขตามจากผู้ออกบัตรเครดิต จนทำให้รุ่นวาย แม่บุญธรรมทราบเรื่องเข้า จึงได้เสนอความช่วยเหลือ ให้ยืมเงินไปจ่ายชำระคืนก่อน แล้วค่อยจ่ายคืนทีหลัง โดยไม่คิดดอกเบี้ย จึงตัดสินใจรับความช่วยเหลือจากแม่บุญธรรมนำไปชำระคืนนี้จากบัตรเครดิต จนปัจจุบันนี้ไม่มีหนี้จากบัตรเครดิตแล้ว

ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 2

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเพศชาย อายุ 32 ปี ภูมิลำเนาเป็นคนจังหวัดลำปางมีสมาชิกในครอบครัว 4 คน ผู้ให้สัมภาษณ์สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปัจจุบันเป็นพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ตำแหน่ง Web Programmer รายได้ปัจจุบัน 42,000 บาท รายจ่ายหลักต่อเดือนของผู้ให้สัมภาษณ์คือ ค่าเช่าบ้าน 4,500 บาท ค่าผ่อนรถ 7,000 บาท ค่าน้ำมันรถ 4,000 บาท และมีภาระเงินกู้สหกรณ์ที่ให้ครอบครัวกู้ยืมมาเพื่อแก้ไขปัญหานี้บัตรเครดิต 5,000 บาท ผู้ให้สัมภาษณ์มีบัตรเครดิตที่ใช้จ่ายก่อนจะมีปัญหาในการจัดการหนี้บัตรเครดิตจำนวน 4 ใบ วงเงินที่ได้รับเฉลี่ย 30,000 บาทต่อใบ ซึ่งจุดเริ่มต้นของการมีบัตรเครดิตเกิดจากการแนะนำจากเพื่อนที่เป็นพนักงานขายบัตรเครดิตชักชวนให้สมัคร 1 ใบ สถาบันผู้ออกบัตรเครดิตอนุมัติบัตรเครดิตให้หลังจากที่มีบัตรผ่อนชำระสินค้า 1 ใบ และเพื่อนชักชวนให้สมัครบัตรเครดิตเพราะต้องการจะได้รับของรางวัล 2 ใบ โดยผู้ให้สัมภาษณ์จะใช้บัตรเครดิตทุกใบที่มีส่วนลดและสิทธิพิเศษ

พฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตที่เริ่มมีปัญหา

จากการสัมภาษณ์พบว่าพฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตของผู้ให้สัมภาษณ์คือจะใช้บัตรเครดิตทุกใบที่ได้รับส่วนลดหรือสิทธิพิเศษ ส่วนใหญ่ใช้บัตรเครดิตที่ร้านอาหาร ซูเปอร์มาร์เก็ต ในช่วงระยะเวลาที่เริ่มมีบัตรเครดิตใหม่ ๆ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ตัดสินใจซื้อรถยนต์ เพราะขณะนั้นผู้ให้สัมภาษณ์มีรายได้พิเศษเพียงพอที่จะสามารถผ่อนชำระได้ โดยให้ที่บ้านช่วยค่าใช้จ่ายบางส่วน ค่าผ่อนชำระเดือน 7,000 บาท เมื่อมีรถยนต์ค่าใช้จ่ายอื่นเกี่ยวกับรถยนต์ก็มีมากขึ้น เช่น ค่าน้ำมันเฉลี่ยเดือนละ 4 - 5 พันบาท และพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์มีนิสัยส่วนตัวที่ชอบนัดกับเพื่อนๆ เที่ยวต่างจังหวัดกันในช่วงวันหยุดเทศกาลต่าง ๆ โดยในช่วงปีแรก ๆ ยังไม่มีปัญหาในการจัดการหนี้บัตรเครดิต จนกระทั่งเริ่มมีปัญหาในการรับงานพิเศษได้น้อยลง และเลิกทำในที่สุดเพราะไม่มีงานทำให้รายได้พิเศษหายไป มีเพียงรายได้ที่เป็นเงินเดือนอย่างเดียว ด้วยภาระค่ารายจ่ายที่เพิ่มขึ้นเพราะค่างวดรถยนต์และค่าน้ำมันรถเมื่อเปรียบเทียบกับเงินเดือนที่ได้รับเท่าเดิม ผู้ให้สัมภาษณ์จึงเลือกที่จะหมุนเงินเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าซึ่งในระยะแรกยังไม่นำบัตรเครดิตเข้ามาช่วยในการหมุนเงิน โดยวิธีการยืมเงินจากเพื่อนบ่อย ๆ จนเกิดความรู้สึกว่าเริ่มมีปัญหากับเพื่อน จึงได้ตัดสินใจเริ่มนำบัตรเครดิตเข้ามาช่วยในการใช้จ่ายหมุนเงิน เช่น หมุนเงินจากเพื่อนๆ คือเมื่อนัดเจอกันในกลุ่มเพื่อนเพื่อสังสรรค์ ก็เลือกที่จะใช้บัตรเครดิตในการใช้จ่ายและจะสำรองจ่ายแทนเพื่อนๆ แล้วเก็บเงินสดจากเพื่อน ๆ มาใช้หมุนค่าใช้จ่าย หรือจะใช้บัตรเครดิตซื้อสินค้าที่มีราคาสูงให้เพื่อนหรือคนรู้จักด้วยเงินสด แล้วจะรับเงินสดมาแทน เมื่อครบรอบชำระคืนยอดใช้จ่ายจากบัตร

สาเหตุของปัญหาหนี้บัตรเครดิต ความรุนแรงของปัญหาและวิธีแก้ไข

สืบเนื่องจากพฤติกรรมการแก้ไขปัญหารายได้ไม่เพียงพอกับการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตด้วยวิธีการหมุนเงินจากบัตรเครดิต ด้วยระยะเวลาประมาณ 1 ปีจึงเริ่มจ่ายชำระไม่ไหวและเปลี่ยนเป็นจ่ายชำระบางส่วนมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสถานะเงินสดในแต่ละเดือน เพราะต้องการจะรักษาเครดิตไว้ แต่เดือนไหนที่ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องเดินทางกลับไปเยี่ยมบิดามารดาที่ต่างจังหวัด จำเป็นต้องใช้เงินสดสูงก็จะค้างชำระบัตรเครดิตไว้และจะชำระในเดือนถัดไปโดยการชำระคืนบางส่วนหรือชำระแบบขั้นต่ำซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์มีพฤติกรรมการจ่ายชำระคืนขั้นต่ำหรือบางส่วนประมาณหนึ่งปีจึงตัดสินใจหยุดจ่ายชำระและมีมูลค่าเงินค้างชำระจำนวน 180,000 บาท สาเหตุที่ผู้ให้สัมภาษณ์หยุดชำระเพราะให้เหตุผลว่าความพยายามที่จะจ่ายชำระขั้นต่ำนั้นไม่สามารถช่วยให้ลดภาระหนี้จากบัตรเครดิตทั้ง 4 ใบได้ ซึ่งสามารถสรุปสาเหตุของปัญหาหลัก ๆ ของผู้ให้สัมภาษณ์คือ

1. ผู้ให้สัมภาษณ์วางแผนการใช้จ่ายอย่างประมาทจากรายได้ชั่วคราว (Transitory Income) โดยไม่ได้คิดวางแผนการใช้จ่ายจากรายได้ประจำ (Permanent Income) และไม่ได้คิดวางแผนสำรองไว้ในกรณีที่รายได้ชั่วคราวไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายหลัก ทำให้มีพฤติกรรมการใช้จ่ายที่ประมาท

2. ผู้ให้สัมภาษณ์มีพฤติกรรมในการกดเงินสดมาใช้จ่าย ซึ่งถือเป็นการบริโภคจากการกู้ยืมเงินระยะสั้น โดยทั่วไปแล้วการกดเงินสดจากบัตรเครดิตนั้นจะมีอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าการกู้ยืมในรูปแบบอื่นจากสถาบันการเงิน นอกจากนี้ผู้บริโภทยังมีพฤติกรรมการบริโภคจากการหมุนเงินสดจากบัตรเครดิตด้วยวิธีการใช้บัตรเครดิตไปใช้จ่ายสินค้าให้กับบุคคลอื่นและรับเงินสดใช้จ่ายเมื่อถึงเวลาเรียกเก็บก็จะผ่อนชำระบัตรเครดิตในรายการนั้น ๆ

3. ผู้ให้สัมภาษณ์มีพฤติกรรมในการกดเงินสดจากบัตรเครดิตอีกใบมาจ่ายชำระอีกใบ ซึ่งเป็นวิธีการจ่ายชำระคืนจากกู้ยืมผ่านบัตรเครดิตอีกใบเป็นการเพิ่มภาระดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ มากขึ้น

วิธีแก้ปัญหา

ผู้ให้สัมภาษณ์ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยวิธีการหยุดจ่ายชำระหนี้และมีความตั้งใจจะขอต่อรองประนอมหนี้กับสถาบันผู้ออกบัตรเครดิตหลังจากรวบรวมเก็บจากเงินเดือน แต่วิธีการดังกล่าวผู้ให้สัมภาษณ์ไม่สามารถทำตามแผนได้สำเร็จเพราะมีการใช้จ่ายอยู่ตลอดเวลาด้วยระยะเวลาการหยุดจ่ายชำระหนี้ประมาณ 1 ปี ผู้ให้สัมภาษณ์จึงตัดสินใจขอความช่วยเหลือจาก

ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 3

เป็นการสัมภาษณ์ผ่านภรรยาของผู้ที่มีปัญหาในการจัดการหนี้บัตรเครดิต ซึ่งแต่งงานและใช้ชีวิตคู่กับสามีมาประมาณเกือบ 20 ปี ปัจจุบันอายุ 47 ปี สามีอายุ 50 ปี ทำงานเป็นพนักงานโรงงานผลิตสายไฟฟ้าแรงสูงแห่งหนึ่ง แถว ๆ บางปลา (จังหวัดสมุทรปราการ) เงินเดือนต่อเดือนประมาณ 30,000 บาท โดยภรณานั้นเปิดร้านขายอาหารมีรายได้ประมาณ 30,000 บาท มีบุตรหนึ่งคนกำลังศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเอกชนปีสุดท้าย ใช้ชีวิตกัน 3 คนพ่อแม่ ลูก ค่าใช้จ่ายหลัก ๆ ของครอบครัวก็จะมีค่าผ่อนบ้าน ซึ่งก็ใกล้จะหมดแล้ว ค่าน้ำมันรถซึ่งก็ไม่มากนักเพราะว่าไม่ค่อยได้ใช้รถ และค่าเลี้ยงดูบุตร (ถือเป็นค่าใช้จ่ายหลักที่สูงพอสมควร) โดยผู้ให้สัมภาษณ์แจ้งว่าสามีนั้นมีบัตรเครดิตจำนวน 2 ใบ ซึ่งได้มาจากการแนะนำของเพื่อนที่ทำงาน วงเงินที่ได้รับเฉลี่ย 60,000 บาทต่อใบ ซึ่งสามีจะใช้บัตรเครดิตกดเงินสดเพื่อนำเงินมาเสริมสภาพคล่องเพื่อใช้เล่นการพนันเพียงอย่างเดียว

พฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตที่เริ่มมีปัญหา

สามีของผู้ให้สัมภาษณ์มีนิสัยส่วนตัวชอบเล่นการพนัน โดยเงินที่ใช้ในการเล่นการพนันนั้น สามีจะนำเงินที่จัดสรรไว้ใช้จ่ายส่วนตัวหลังจากที่จัดสรรให้ครอบครัวแล้ว ผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นภรรยาเห็นว่าไม่ได้ทำให้ครอบครัวเดือนร้อนและรับรู้ถึงนิสัยข้อนี้ของสามีมาตั้งแต่ก่อนจะแต่งงานกัน ในอดีตวงเงินที่ใช้ในการเล่นการพนันจะถูกจำกัดเท่ากับจำนวนเงินที่จัดสรรไว้ใช้จ่ายส่วนตัวจากเงินเดือนของสามี แต่ภายหลังเมื่อสามีมีบัตรเครดิตก็สามารถใช้บัตรเครดิตกดเงินสดไปใช้เล่นการพนันได้มากขึ้น โดยใช้เงินสดจากบัตรเครดิตเพื่อเล่นการพนันโดยเฉลี่ย 5,000 บาทต่อเดือน

เงินหมุนเวียนที่ใช้เล่นการพนันก็มีมากขึ้น เนื่องจากสามีจะกดเงินสดจากบัตรเครดิตเพื่อนำเงินไปใช้หมุนเวียนเล่นการพนัน โดยเฉพาะเมื่อแพ้ก็จะนำเงินสดที่กดจากบัตรเครดิตไปใช้เล่นต่อโดยเฉลี่ยกดเงินสดเดือนละประมาณ 5,000 บาท

สาเหตุของปัญหาหนี้บัตรเครดิต ความรุนแรงของปัญหาและวิธีแก้ไข

จากข้อมูลที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุพบว่าช่วงระยะหลังจากใช้บัตรเครดิตได้ประมาณ 2 – 3 ปี ทำให้สามีหมุนเงินไม่ทัน จึงกดเงินสดมามากขึ้นจนกระทั่งมูลค่าขั้นต่ำที่จะสามารถชำระได้สูงมากขึ้นไม่สามารถจ่ายชำระได้และค้างชำระในที่สุด มูลค่าเงินที่ค้างชำระบัตรเครดิตเต็มวงเงินทั้งสองใบรวม 120,000 บาท (ตามวงเงินที่ได้รับ) ซึ่งมูลค่าดังกล่าวยังไม่รวมดอกเบี้ย หากคิดโดยประมาณ 200,000 บาท

วิธีแก้ปัญหา

ผู้ประสบปัญหาขอคำปรึกษากับกลุ่มเพื่อนร่วมงานที่มีปัญหาในลักษณะเดียวกันและได้รับคำแนะนำให้หยุดจ่ายชำระเพื่อรอขอเจรจาลดหย่อนและประนอมหนี้ต่อขึ้นศาลแทน ซึ่งเมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งก็มีหมายศาลแจ้งฟ้องร้องเรื่องค้างชำระบัตรเครดิตจากสำนักงานทนายความ หลังจากดำเนินการในกระบวนการทางยุติธรรมแล้วนั้นผลการพิจารณาปรากฏว่าศาลได้คิดดอกเบี้ยลดลงและคิดใหม่ในอัตราร้อยละ 15 ต่อปีให้ โดยแบ่งชำระเป็นงวด ๆ ซึ่งในขณะนี้ได้ชำระคืนมาแล้วประมาณ 1 ปีครึ่ง (ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้ให้รายละเอียดถึงจำนวนเงินในแต่ละงวด)

ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 4

ผู้ให้สัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นคนจังหวัดสระบุรี สถานภาพโสด ปัจจุบันทำงานที่บริษัทเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดกรุงเทพมหานครในตำแหน่งพนักงานออกแบบจิ๋วเวอรี่ รายได้ปัจจุบัน 15,000 บาท รายจ่ายหลักคือ ค่าเล่าเรียนปริญญาตรีภาคพิเศษ ค่าเช่าห้อง 4,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง 4,000 บาท ผู้ให้สัมภาษณ์แจ้งว่าเมื่อมีรายได้เพียงพอที่จะสามารถมีบัตรเครดิตได้ก็ติดต่อสมัครขอมีบัตรเครดิตเอง โดยในครั้งแรกมีบัตรเครดิตจำนวน 2 ใบ และได้รับอนุมัติเพิ่มจากสถาบันผู้ออกบัตรเครดิตจำนวน 1 ใบ รวมทั้งสิ้นมีบัตรเครดิต 3 ใบ วงเงินที่ได้รับโดยเฉลี่ยประมาณ 40,000 บาท

พฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตที่เริ่มมีปัญหา

ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 4 มีพฤติกรรมในการใช้บัตรเครดิตกับการใช้จ่าย ค่าอาหาร การใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและกดเงินสดโดยไม่มีกรวางแผนในการใช้จ่าย ซึ่งพฤติกรรมที่ทำบ่อย ๆ คือเมื่อพบปะสังสรรค์กับเพื่อนก็จะใช้บัตรเครดิตจ่ายแทนเพื่อนก่อน เมื่อถึงเวลาเรียกเก็บจากบัตรเครดิตจึงค่อยเรียกเก็บจากเพื่อน แต่ส่วนใหญ่มักจะเก็บได้บ้างไม่ได้บ้าง จำนวนเงินที่ใช้จ่ายในแต่ละครั้งประมาณ 3,000 – 4,000 บาท และโดยเฉลี่ยจะพบปะสังสรรค์กับเพื่อนไม่ต่ำกว่า 4 ครั้งต่อเดือนหนึ่งในพฤติกรรมที่ผู้ให้สัมภาษณ์ใช้บัตรเครดิตแบบฟุ่มเฟือยคือการใช้บัตรเครดิตเลี้ยงเพื่อนและกดเงินสดนำเงินมาให้เพื่อนยืม เมื่อถึงเวลาที่ต้องจ่ายชำระคืนก็ไม่สามารถเรียกเก็บจากเพื่อนได้ จำเป็นต้องจ่ายชำระก่อน ในด้านพฤติกรรมการชำระหนี้เมื่อมียอดเรียกเก็บจากบัตรเครดิตมาผู้ให้สัมภาษณ์จะไม่จ่ายชำระเต็มจำนวนแม้ว่าจะมีเงินสดเพียงพอที่จะจ่ายชำระเต็มจำนวนแต่ต้องการจะถือเงินสดไว้ก่อน และจ่ายขั้นต่ำได้ด้วยเหตุเพราะไม่อยากมีปัญหาการทวงหนี้ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์มีพฤติกรรมการชำระคืนแบบนี้บ่อย ๆ ก็ไม่สามารถชำระหนี้ได้ จึงเริ่มหมุนบัตรเครดิตโดยการกดเงินสดจากบัตรเครดิตออกมาเพื่อจ่ายชำระตัวบัตรเครดิตใบนั้นเอง เมื่อวงเงินเริ่มเต็มก็จะหมุนเงินโดยการไปเบิกเงินสดจากบัตรเครดิตอีกใบมาชำระหนี้

สาเหตุของปัญหาหนี้บัตรเครดิต ความรุนแรงของปัญหาและวิธีแก้ไข

จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหารุนแรงขึ้นเพราะผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 4 มีพฤติกรรมในการจ่ายชำระค่าบัตรเครดิตแบบขั้นต่ำ และมีการไปขอกู้สินเชื่อส่วนบุคคลมาเพิ่มเพื่อนำมาปล่อยกู้ให้กับพนักงานในโรงงานต่อแต่เกิดปัญหาขึ้นเพราะไม่สามารถเรียกเก็บได้ สภาวะการนี้ในการใช้จ่ายของผู้ให้สัมภาษณ์เริ่มตั้งตัว เพราะมีภาระในการชำระหนี้ที่เพิ่มขึ้น (สินเชื่อส่วนบุคคล) บัตรเครดิตเริ่มโดนระงับใช้เพราะเริ่มค้างชำระบัตรเครดิต ต้องยืมเงินจากเพื่อนเพื่อนำไปจ่ายชำระคืนก่อนเพื่อให้สามารถใช้บัตรเครดิตได้ใหม่ หมุนเงินเรื่อยๆ โดยจ่ายชำระ

1. เกิดจากความฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายเกินตัว ไม่ประหยัด
 2. กู้เงินจากสินเชื่อส่วนบุคคลมาใช้ทำธุรกิจในเรื่องที่ไม่มีความถนัด
- แต่ปัญหาหลักๆ เกิดจากความฟุ่มเฟือย ไม่มีวินัยในการใช้เงินและบัตรเครดิตของ

ตัวเอง

วิธีแก้ปัญหา

ผู้ให้สัมภาษณ์เลือกที่วิธีที่จะหยุดจ่ายชำระเพราะว่าอยากจะขอทำเก็บรวบรวมเงินจากการทำงานพิเศษ และจ่ายชำระครั้งเดียวกับสถาบันผู้ออกบัตรเครดิต (Hair Cut) ซึ่งปัจจุบันยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาค่าได้